

Utdanningsplan for leger i spesialisering i karkirurgi ved Sørlandet Sykehus

Sørlandet sykehus HF tilbyr spesialisering i karkirurgi ved sykehuset i Kristiansand. Denne utdanningsplanen informerer om hvordan utdanningsvirksomheten og de kirurgiske avdelingene i virksomheten er organisert, samt hvordan utdanning i karkirurgi gjennomføres ved Sørlandet sykehus HF. Planen gjelder for karkirurgiske LIS ved Kristiansand sykehus, og gjelder hele løpet gjennom LIS2 og LIS3.

Om utdanningsvirksomheten

Sørlandet sykehus er Agders største kompetansebedrift, med over 7000 ansatte fordelt på ulike lokasjoner. SSHF har ansvar for spesialisthelsetjenester innen fysisk og psykisk helse og avhengighetsbehandling. Sykehusene ligger i Arendal, Kristiansand og Flekkefjord. I tillegg har vi distriktpspsykiatriske sentre og poliklinikker flere andre steder i Agder. I fjor var det over 550 000 pasientbehandlinger i Sørlandet sykehus.

Om organisering av kirurgiske spesialiteter ved Sørlandet sykehus HF

Det er kirurgiske avdelinger ved både Arendal, Flekkefjord og Kristiansand sykehus, men Flekkefjord sykehus tilbyr ikke utdanning i kirurgiske spesialiteter.

Kirurgisk avdeling Arendal	Avdeling for kirurgiske fag Flekkefjord	Kirurgisk avdeling Kristiansand
Seksjon for gastro- og generell kirurgi	Generell kirurgisk seksjon	Seksjon for gastro- og generell kirurgi
Seksjon for urologi		Seksjon for urologi
Seksjon for plastikkirurgi		Seksjon for karkirurgi
		Seksjon for bryst- og endokrinkirurgi

All malign colorektalkirurgi er lokalisert til Kristiansand, og fedmekirurgi er lokalisert til Arendal. Kirurgi for malignitet i øvre GI-traktus henvises til OUS. Prostatakreft opereres i Arendal, mens nyrekreft opereres i Kristiansand. Utover dette er i hovedsak funksjonsfordelingen for gastrokirurgi og urologi lik mellom Arendal og Kristiansand. I Flekkefjord gjøres enklere kirurgiske inngrep, i hovedsak cholecystektomi, brokkirurgi, appendektomi, endoskopi og fjerning av hudlesjoner. Noe dagkirurgi fra Kristiansands opptaksområde gjøres i Arendal for å utnytte kapasiteten. I Arendal utføres robotassistert kirurgi innen urologi, gastrokirurgi (brokk) og gynekologi. Det skal også komme robot til Kristiansand. Alle tre sykehus har traumemottak. Akutte problemstillinger tilstrebes håndtert i henhold til funksjonsfordeling. Tilstander og traumer som overgår vår kompetanse håndteres i dialog med OUS Ullevål/RH, og overflyttes ved behov.

Kirurgisk avdeling Kristiansand

LIS1 går felles forvakt for kirurgi, ortopedi og øre-nese-hals.

LIS 2 og LIS 3 i karkirurgi og andre kirurgiske spesialiteter går generell kirurgisk sekundærvakt med døgnkontinuerlig tilstedeværelse og dublering fra kl 12-21 på hverdager, samt kl 8-14 i helg. Døgnet er delt i to, med vaktbytte kl 15.30 på hverdager og kl 19 i helg. Det er til sammen 13 LIS2-3 fordelt i et erfarent og et uerfarent vaktsjikt.

Overleger går seksjonerte tertiærvakter med tilstedetid til kl 18.

Morgenmøtene er seksjonerte, foruten fredager hvor det er felles morgenmøte/vaktrapport for hele kirurgisk avdeling.

Karkirurgisk seksjon Kristiansand

Karkirurgisk seksjon tilbyr all karkirurgisk behandling i henhold til regionale føringer. Dette inkluderer carotiskirurgi og EVAR-behandling som ble innført i løpet av 2018 og 2019. Man har høy poliklinisk drift og sårpoliklinikk ved både sykehuset i Arendal og i Kristiansand. Alle variceprosedyrer, endovaskulære- og åpne karkirurgiske behandlinger er lokalisert i Kristiansand. Sykehuset i Kristiansand har en moderne operasjonsavdeling og en angiografisk lab i radiologisk avdeling.

Det er tilknyttet 5 spesialister i karkirurgi ved seksjonen. Disse inngår i en 5-delt karkirurgisk grenvakt. Karkirurgene ved seksjonen inngår i ambulerende tjeneste til Arendal (1 dag per uke ca. 40 uker/år). Det er et nært og godt samarbeid med intervensjonsradiologisk seksjon. Det gjennomføres faste MDT-møter (beslutnings/angiomøte) 2 ganger pr. uke. I tillegg er det utstrakt samarbeid med andre avdelinger ved sykehuset, spesielt nevrologisk avdeling og nefrologisk seksjon.

Om utdanningsløpet

Det er Kirurgisk avdeling Kristiansand som tilbyr spesialisering i karkirurgi ved SSHF. Imidlertid kan utdanningens del 2 (LIS2) tas i både Arendal og Kristiansand. Utdanningens del 3 (LIS3) kan kun gjøres i Kristiansand. Samtlige læringsmål ved utdanningens del 3 kan oppfylles ved seksjonen. For at man skal få ytterligere kompetanse i behandlingen av enkelte sentraliserte tilstander har etablert et samarbeid med OUS. Mot slutten av utdanningsløpet skal man ha 6mnd tjeneste ved OUS Rikshospitalet/Ullevål.

Anbefalt utdanningsløp, kan individualiseres

	Avdeling/HF	Tid	Læringsmål	
LIS2	Kir. avd. Arendal/ Kir. avd. Kristiansand Valgfri seksjon, men anbefales minst 1 år gastro, 6 mnd. kar og 6 mnd. uro.	2-3 år	Felles kirurgiske læringsmål, del 2 Felles kompetansemål	Minimum 5 år, ofte trengs lenger tid
LIS3	Karkirurgisk seksjon Kristiansand	2-3 år	Karkirurgiske læringsmål, del 3 Felles kompetansemål	
Gjennomstrømningsstilling for LIS3	OUS	6 mnd	Karkirurgiske læringsmål, del 3	

Introduksjon av nye LIS

Nye LIS ved kirurgisk avdeling i Arendal eller Kristiansand får et introforløp tilpasset tidligere kompetanse hvor de settes inn i avdelingens arbeidsgang med spesielt fokus på akuttkirurgi. Begge avdelinger har egne opplæringsplaner for nye LIS som foreligger som egne kompetanseplaner i Kompetanseportalen (Dossier). Disse inneholder bl.a. kompetansemål og prosedyrer som må være oppnådd før man kan gå selvstendig vakt. Dersom man kommer rett fra LIS1, tar det som regel 2-3 mnd. å bli klar for selvstendig sekundærvakt i Arendal. Dersom man kommer rett fra LIS1 til Kristiansand hvor det er to vaktsjikt, kan man gå selvstendige vakter i det uerfarne sjiktet etter kort tids opplæring, ettersom man alltid vil ha en mer erfaren LIS tilgjengelig på huset, mens det kan ta 4-6 mnd. før man vurderes kompetent til selvstendige vakter i erfarent sjikt. Videre vil det også være spesifikk opplæring til de ulike oppgavene utover vakt, som supervisjon ved visitt og poliklinikk, tilpasset tidligere kompetanse.

Nye LIS får tildelt veileder ved oppstart og første veiledningsamtale skal avholdes innen 3 uker etter oppstart hvor det skal utarbeides en individuell utdanningsplan.

Avdelingsleder vil tildele nødvendige læringsmålsplaner og kompetanseplaner i Kompetanseportalen.

Internundervisning og kurs

Det avholdes internundervisning på seksjonen torsdag morgen (7:45-8:30). Undervisningen planlegges fra temaer skissert i målbeskrivelsen. Se vedlegg for temaliste over gjennomført internundervisning. I tillegg legger vi opp til et fredagsmøte, med diskusjon basert på ukesaktuelle problemstillinger (komplikasjonsmøte). Seksjonen mener at man med dette har ivaretatt behovet for internundervisningen.

Det avholdes felles undervisning på kirurgisk avdeling (90min) som er delt mellom alle aktuelle seksjoner. I ¼ av denne undervisningstiden belyses karkirurgiske emner. I undervisning er det lagt inn gjennomgang av komplikasjoner, traumemøter, etikk, jus og mediehåndtering.

Kristiansand:

Torsdag eller fredag: 30 minutter seksjonsvis undervisning. For urologisk seksjon er det fellesundervisning per video med Arendal onsdager.

Torsdag: 30 min komplikasjonsmøte for gastrokirurgisk seksjon

Fredag: 90 minutter felles for kirurgisk avdeling. En fredag i måneden er det traumemøte med gjennomgang av siste måneds traumer.

Arendal:

Mandag: 30 minutter for hele sykehuset

Onsdag: Urologisk seksjon har 30 minutter fellesundervisning med Kristiansand per video Fredag: 30 minutter seksjonsvis. Den seksjonsvise undervisningen ved urologisk er her artikkelbasert. Deretter 60 min felles for kirurgisk avdeling. En fredag i måneden er det traumemøte.

Undervisningen skjer etter utarbeidet plan og er læringsmålsbasert og bidrar til dekning av læringsmål i både del 2, del 3 og FKM.

Simulering, ferdighetstrening og kurs

Traumeøvelse ca. hver 3. fredag. Prosedyretrening på kadaver tilstrebes halvårlig, med øvelse på for eksempel nødthoracotomi og disseksjon på hjerte og større kar i thorax. 1-2 ganger pr år har vi prosedyretrening på preparat (for eksempel nødcricoideotomi på sauehals). Videre er det enkelte ganger deler av internundervisningen erstattes av simuleringer, som for eksempel innlegging av kateter med mandreng under seksjonsvis urologisk undervisning. Avdelingen har én D-boks samt diverse suturøvingsutstyr som er fritt tilgjengelig for LIS. Det forventes egentrening.

Det legges til rette for at LIS kan dra på nasjonalt anbefalte kurs i del 2 og del 3, og LIS kan forvente å få fri 5 dager per halvår til kurs. Ev. vakter gjøres da vakante. Sørlandet sykehus HF arrangerer også selv Basic Surgical Skills-kurs i Arendal, som ledd i nasjonal kursportefølje med deltagere fra hele landet.

Forskning

Karkirurgisk seksjon har et ønske om aktivt deltagelse i nasjonale, regionale og lokale forskningsprosjekter. Utdanningskandidatene stimuleres til og skal gjennomføre bl.a. kvalitetsregistreringsprosjekt og fremføre dette på nasjonale eller internasjonale konferanser/møter (f.eks høst- og vintermøtet).

Karseksjonen har forskningssamarbeid med Karavdelingen/Oslo Vaskulære Senter, Oslo universitetssykehus. Vi rekrutterer pasienter og deltar på Norwegian Laparoscopic Surgery Trial (NLAST) og i STRIDE-studien

En av overlegene disputerte i april 2022

Foretaket tilbyr også et kurs i Forskningsforståelse, kvalitetsforbedring og pasientsikkerhet, hvor deltagerne får hjelp til gjennomføring av prosjektoppgave «Kunnskap og forbedring». Alle LIS skal delta her, og samarbeider da med seksjonen om å finne egnet oppgave. I kurset medvirker både fagdirektør, forskningssjef, kvalitetssjef, bibliotekar mm.

Felles kompetansemål (FKM)

Det er laget en felles plan for felles kompetansemål for alle LIS i SSHF. Dels dekkes FKM av lokale kurs, dels av sentrale kurs, dels av e-læringskurs og dels i klinikken/seksjonen/ internundervisning/egenlæring. Veiledere oppfordres også på veiledningskurs til å også ta opp FKM i veiledning. I SSHFs individuelle utdanningsplan som skal oppdateres hvert halvår, er det et eget punkt om FKM.

De lokale kursene er utarbeidet av representanter fra biblioteket, lærings og mestringscenteret, fagenheten og forskningsenheten. Kursene kjøres årlig. Bl.a. nevnes hhv PedKom2 og PedKom3 som bl.a. tar opp kommunikasjon og etikk, veiledningskurs for LIS og overleger, det ovennevnte kurset i forskningsforståelse, flere kurs fra biblioteket om kunnskapskilder mm.

Noen avdelinger, Kirurgisk avdeling Kristiansand inkludert, arrangerer også gruppeveiledning hvor temaer fra FKM tas opp.

Organisering av supervisjon på den enkelte avdeling/seksjon

Supervisjon tilpasses kompetanse.

I vakt samarbeid har man følgevakter med direkte supervisjon av alt vaktarbeid inntil man vurderes selvstendig, se Introduksjon av nye LIS. Etter dette er fortsatt tertiærvakter tilgjengelig per telefon og med ev. utrykning.

I alle avdelingenes seksjoner er det alltid felles previsitt med overleger og LIS uavhengig av LIS' erfaring. I starten går LIS hele visitten sammen med overlege eller mer erfaren LIS, etter hvert kan LIS gå visitt alene, med overlege tilgjengelig for konferering.

Ved poliklinikk har man i starten poliklinikk sammen med mer erfaren LIS/overlege, og når man så starter med selvstendig poliklinikk er lista tilpasset med enklere problemstillinger og lengre tid per pasient. Det tilstrebes at LIS har poliklinikk vegg i vegg med overlege for lett tilgjengelig supervisjon.

Under operasjon er det svært tett supervisjon med klassisk mester-svenn-læring. Vi tilstreber at LIS og overlege går gjennom inngrepet før og etter operasjon mtp. forventningsavklaring og evaluering. Ottawa-skår brukes, især før man vurderes «appendicittkompetent» til å operere appendicitter uten tertiærvakt til stede. Ved økende erfaring tilstreber vi også at to LIS kan operere sammen, mens overlege kan supervisere mer passivt.

LIS 3 karkirurgi er tilknyttet veileder som er spesialist i karkirurgi. Seksjonen fokuserer på læring gjennom supervisert aktiv deltagelse i poliklinikk, avdelingsarbeid og operasjon.

Veiledning, faglig utvikling, evaluering og individuell utdanningsplan

Alle LIS tildeles en veileder ved oppstart og første veiledningstime skal avholdes innen 3 uker, hvor det bl.a. skal utarbeides en individuell utdanningsplan. Denne skal så evalueres og oppdateres hvert halvår og skal både inneholde fokusområder for den nærmeste tiden, samt en langsiktig plan for hele utdanningsløpet. Planen skal også signeres av leder. Både læringsmål fra del 2, del 3 og FKM inngår her.

LIS2 kan ha veileder som er spesialist i en hvilken som helst kirurgisk spesialitet, LIS3 skal ha veileder som er spesialist i karkirurgi.

Det skal avholdes veiledningssamtaler jevnlig, og vi tilstreber månedlig gjennom at kandidat og veileder mot slutten av veiledningssamtalen avtaler tidspunkt for neste samtale.

(Halv)årlig gjennomføres evalueringskollegium hvor veileder er obligatorisk deltager, sammen med øvrige overleger og ev. andre. Her evalueres LIS etter på forhånd definerte punkter, inkl. læringsmål, som så veileder tar med seg til samtale med sin kandidat.

Det avholdes (halv)årlig veiledningskurs for veiledere, og avdelingene tilrettelegger for at veiledere deltar her.

LIS sender læringsaktiviteter til godkjenning hos veileder, supervisor, evalueringskollegium, eller ev. egenregistrering i Kompetanseportalen. Når alle læringsaktiviteter er gjennomført, sender LIS hele læringsmålet til godkjenning hos sin nærmeste leder, som ev. innhenter beslutningsstøtte hos veileder/evalueringskollegium.

Veileder og LIS skal ta opp progresjonen i læringsmål og individuell utdanningsplan i veiledningssamtaler, minst to ganger i året ifm. oppdatering av den individuelle utdanningsplanen.

LIS får studiedager/tid til faglig fordypning iht. tariffavtale (for SSHF gjelder gjennomsnitt 4 timer i uka). I Kristiansand er studiedagene organisert som enkeltdager. I Arendal er de organisert som sammenhengende dager. LIS kan også forvente å få 5 kursdager i halvåret.

Utdanningsutvalg og utdanningsansvarlig overlege

Man har et felles utdanningsutvalg for kirurgisk avdeling som har en overordnet funksjon. I utvalget sitter leder for utdanningsutvalget, avdelingsjef, seksjonsoverleger og overleger med veilederansvar, samt representant for LIS.

supervisjon mm.

Tillitsvalgte

Det er plasstillitsvalg, klinikkstillitsvalgt og foretakstillitsvalgt for leger i spesialisering ved SSHF. Navn og kontaktinfo til aktuelle tillitsvalgte for LIS2-3 innenfor kirurgiske fag kan til enhver tid fås hos leder på avdeling/seksjon.

Kontakt

For spørsmål om spesialistutdanningen tak kontakt med:

Andreas Nygaard, seksjonsoverlege i karkirurgi, Kirurgisk avdeling, SSK

Erik Mulder Pettersen, overlege i karkirurgi, Medisinskfaglig rådgiver, Kirurgisk avdeling, SSK